KLUCZ ODPOWIEDZI · DLA NAUCZYCIELA

Sprawdzian z budżetu domowego i podatków

Grupa A

1. (1 pkt) **A**

2. (1 pkt) **A**

3. (4 pkt) **1. F; 2. P; 3. P; 4. F** — po 1 pkt za zdanie

4. (4 pkt) **1–A, 2–D, 3–C, 4–B** — po 1 pkt za parę

5. (5 pkt) **1–C, 2–D, 3–B, 4–E, 5–A** — po 1 pkt za parę

6. (1 pkt) **(1) elastycznymi**

7. (1 pkt) **(1) wolną**

8. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Pani Natalia mogłaby zrezygnować z części usług subskrypcyjnych i ograniczyć liczbę posiłków zamawianych na mieście z około 12 do 6 w miesiącu, oszczędzając około 350 zł — jest to zmiana realistyczna, bo dotyczy wydatków zmiennych, które można ograniczyć bez wpływu na wydatki stałe.
Punktacja: 1 pkt za konkretną, realistyczną propozycję zmiany w wydatkach zmiennych lub stałych (np. renegocjacja abonamentów, ograniczenie wydatków na jedzenie na mieście, zmiana taryfy) + 1 pkt za uzasadnienie liczbowe pokazujące oszczędność co najmniej 300 zł miesięcznie. Maks. 2 pkt.

9. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Po pierwsze, kredyt konsumencki wiąże się z odsetkami i prowizją, więc telewizor kupiony na kredyt kosztowałby ostatecznie więcej niż jego cena gotówkowa. Po drugie, rata kredytu obniżyłaby miesięczną nadwyżkę budżetu domowego, zmniejszając zdolność pana Marcina do dalszego oszczędzania i do sfinansowania z własnych środków ewentualnych nieprzewidzianych wydatków.
Punktacja: Po 1 pkt za każdy poprawny, uzasadniony argument (maks. 2 argumenty). Przykładowe argumenty: kredyt wiąże się z kosztem odsetek i prowizji, więc telewizor kosztowałby ostatecznie więcej niż w cenie gotówkowej; rata kredytu obciążałaby budżet domowy i zmniejszyłaby zdolność do dalszego oszczędzania lub reagowania na nieprzewidziane wydatki; brak pilnej potrzeby oznacza, że zakup można sfinansować z odłożonych oszczędności bez ponoszenia dodatkowych kosztów finansowych. Maks. 2 pkt.

10. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Takie podejście jest nieracjonalne: regularne łatanie budżetu pożyczkami oznacza, że wydatki stale przekraczają dochody, a pożyczka tylko odsuwa problem i dokłada koszty. Zagrożenia to po pierwsze bardzo wysoki koszt takich pożyczek (prowizje i odsetki znacznie wyższe niż w banku), a po drugie ryzyko wpadnięcia w spiralę zadłużenia, gdy kolejną pożyczkę bierze się na spłatę poprzedniej. Całkowity koszt pożyczek porównuje się za pomocą RRSO, czyli rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania, która uwzględnia odsetki i wszystkie opłaty.
Punktacja: 1 pkt za ocenę (podejście nieracjonalne, bo pożyczki krótkoterminowe są drogie i nie rozwiązują problemu niedopasowania wydatków do dochodów). 1 pkt za dwa zagrożenia, np. bardzo wysokie koszty (odsetki, prowizje), ryzyko spirali zadłużenia, opłaty za przedłużenie i windykację, pogorszenie historii kredytowej w BIK. 1 pkt za wskazanie RRSO (rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania). Łącznie 3 pkt.

Grupa B

1. (1 pkt) **A, B, E**

2. (1 pkt) **B**

3. (4 pkt) **1. F; 2. F; 3. P; 4. F** — po 1 pkt za zdanie

4. (4 pkt) **1–B, 2–C, 3–A, 4–D** — po 1 pkt za parę

5. (5 pkt) **1–D, 2–A, 3–C, 4–E, 5–B** — po 1 pkt za parę

6. (1 pkt) **(1) paragon**

7. (1 pkt) **(1) PIT-11**

8. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Kwota 7 000 zł to wynagrodzenie brutto, czyli przed potrąceniami, które pracodawca jako płatnik odprowadza do ZUS i urzędu skarbowego. Z wynagrodzenia brutto potrącane są składki na ubezpieczenia społeczne (emerytalna, rentowa i chorobowa) oraz składka zdrowotna, a także zaliczka na podatek dochodowy od osób fizycznych; dopiero pozostała kwota, czyli wynagrodzenie netto, trafia na konto pracownika.
Punktacja: 1 pkt za wyjaśnienie, że wynagrodzenie brutto to kwota przed potrąceniami, a netto to kwota po odjęciu obowiązkowych składek i zaliczki na podatek. 1 pkt za podanie dwóch obciążeń, np. składki na ubezpieczenia społeczne (emerytalna, rentowa, chorobowa), składka zdrowotna, zaliczka na podatek dochodowy. Łącznie 2 pkt.

9. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Podatek VAT z tej sprzedaży rozlicza z urzędem skarbowym sprzedawca, czyli sklep, natomiast jego ciężar ekonomiczny ponosi konsument, który płaci cenę zawierającą podatek. Cena netto płynu wynosi 12,30 zł / 1,23 = 10 zł, więc kwota VAT w cenie to 12,30 zł − 10 zł = 2,30 zł.
Punktacja: 1 pkt za wskazanie, że VAT rozlicza z urzędem skarbowym sprzedawca (podatnik VAT), a jego ciężar ekonomiczny ponosi konsument, bo podatek jest wliczony w cenę. 1 pkt za poprawne obliczenie: cena netto 12,30 zł / 1,23 = 10 zł, VAT = 12,30 zł − 10 zł = 2,30 zł. Łącznie 2 pkt.

10. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Spirala zadłużenia polega na tym, że gospodarstwo domowe, nie mając środków na spłatę raty, zaciąga kolejną pożyczkę, często droższą, aby spłacić poprzednią. Odsetki i opłaty rosną, coraz większa część dochodu idzie na obsługę długu, a zadłużenie zamiast maleć rośnie. Aby tego uniknąć, warto prowadzić budżet domowy i planować wydatki tak, by raty nie przekraczały bezpiecznej części dochodu, oraz zbudować poduszkę finansową na nieprzewidziane wydatki, zamiast finansować je pożyczkami.
Punktacja: 1 pkt za wyjaśnienie mechanizmu (zaciąganie nowych zobowiązań na spłatę wcześniejszych, rosnące koszty odsetek i opłat, coraz większa część dochodu na obsługę długu). Po 1 pkt za każde z dwóch działań zapobiegawczych, np. prowadzenie budżetu domowego, budowanie poduszki finansowej, niezaciąganie zobowiązań na bieżącą konsumpcję, porównywanie ofert i sprawdzanie RRSO, kontakt z wierzycielem w celu restrukturyzacji, unikanie chwilówek. Łącznie 3 pkt.

Skala ocen (orientacyjna, 24 pkt w każdej grupie)

bardzo dobry (5)	22–24 pkt
dobry (4)	18–21 pkt
dostateczny (3)	12–17 pkt
dopuszczający (2)	8–11 pkt
niedostateczny (1)	0–7 pkt

Progi: 90%, 75%, 50%, 30%. Progi w Twojej szkole mogą być inne. W zadaniach otwartych uznaj każdą odpowiedź poprawną merytorycznie, także sformułowaną inaczej niż przykład.

Ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: **matury-online.pl/sprawdzian/biznes-zarzadzanie/budzet-domowy-i-podatki**. Nauczyciele i korepetytorzy ułożą własną kartę z banku ponad 20 tys. zadań: **matury-online.pl/dla-korepetytorow**.